

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJOS
VIEŠOJO VALDYMO GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS GINKLŲ IR ŠAUDMENŲ KONTROLĖS ĮSTATYMO NR. IX-705 1, 9, 12, 16, 19, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 30, 34, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 45¹, 46 STRAIPSNIŲ IR PRIEDO PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS CIVILINIŲ PIROTECHNIKOS PRIEMONIŲ APYVARTOS KONTROLĖS ĮSTATYMO NR. IX-931 1, 8, 9, 11, 12, 13, 14, 16, 18, 20, 22, 23 STRAIPSNIŲ IR PRIEDO PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS SPROGMENŲ APYVARTOS KONTROLĖS ĮSTATYMO NR. IX-1315 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21 STRAIPSNIŲ IR PRIEDO PAKEITIMO ĮSTATYMO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS STRATEGINIŲ PREKIŲ KONTROLĖS ĮSTATYMO NR. I-1022 2 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTŲ (TOLIAU – PROJEKTAI)
TAP-22-1397(2); TAIS-22-4768(3)**

2022-10-03 Nr. NV-2816

Vilnius

Projektus teikia. Vidaus reikalų ministerija.

Tikslas. Tobulinti teisinį reguliavimą, susijusį su ginklų, šaudmenų, civilinių pirotechnikos priemonių ir sprogmenų apyvarta.

Esama situacija.

- Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatyme (toliau – GŠKĮ) nustatytas reguliavimas suponuoja „popierinių“ licencijų ir leidimų turėjimą (nustatyta pareiga asmenims turėti ir pateikti licencijas, susijusias su ginklų ir šaudmenų apyvartos veikla, leidimus laikyti, nešiotis ginklus, atitinkamai policijos įstaigos tokius dokumentus išduoda);
- nenustatyta, kaip specialaus statuso subjektai, valstybės institucijos ir įstaigos turi elgtis su jų turimais pertekliniais (nereikalingais) tinkamais naudoti ginklais, ginklų priedėliais, šaudmenimis, jų dalimis, todėl jie šiuo metu dažniausiai sunaikinami;
- privatūs asmenys gali prekiauti tik B, C ir D kategorijos ginklais. Išimtinė teisė Lietuvos Respublikos teritorijoje prekiauti A kategorijos šaunamaisiais ginklais, šaudmenimis, skirtais tik A kategorijos šaunamiesiems ginklams, jų dalimis ir juos importuoti (įvežti) ar eksportuoti (išvežti) yra suteikta Turto valdymo ir ūkio departamentui prie Vidaus reikalų ministerijos;
- pagal GŠKĮ civiliams asmenims leidžiama įsigyti kai kuriuos A kategorijos ginklus, o 2022 m. liepos 1 d. ir 2022 m. liepos 2 d. įsigaliojus GŠKĮ pakeitimams (įstatymai Nr. XIV-973 ir Nr. XIV-1071) – ir automatinius ginklus (šauliams, profesinės karo tarnybos kariams, kariams savanoriams ir kitiems savanoriškos nenuolatinės karo tarnybos kariams);
- GŠKĮ nustatytais atvejais valstybės institucijos paėmusios ginklus, ginklų priedėlius, šaudmenis, jų dalis, privalo organizuoti, kad būtų nustatytas ginklų tinkamumas naudoti. Vien policijos įstaigose sudaryta 10 ginklų, ginklų priedėlių, šaudmenų, jų dalių tinkamumo naudoti nustatymo komisijų, kasmet surašoma daugiau kaip 1 000 sprendimų dėl ginklų tinkamumo naudoti; tokiu būdu valstybė prisiima atsakomybę dėl privatiems asmenims priklausančio turto (ginklų) tinkamumo naudoti ir vertės nustatymo; už savo turto tinkamumą naudoti ir jo vertės nustatymą turėtų būti atsakingi patys privatūs asmenys;
- pagal GŠKĮ, fiziniai ir juridiniai asmenys be leidimo įvežti (išvežti) pavienius ginklus gali įvežti į Lietuvos Respubliką, išvežti iš jos, gabenti tranzitu per ją D kategorijos ginklus ir pneumatinio ginklo šaudmenis, o prekyautojai be leidimų eksportuoti, importuoti ar gabenti ginklus tranzitu

gali eksportuoti, importuoti, gabenti tranzitu tik senovinius ginklus, pneumatinių ginklų šaudmenis; tikslinga suvienodinti pavienių ginklų vežimo ir ūkinės komercinės veiklos sąlygas;

- nenustatytas licencijų, susijusių su civilinių pirotechnikos priemonių ir sprogmenų apyvarta, galiojimo terminas.

Projektų esmė. Siūloma:

- leidimus įsigyti ginklus, leidimus laikyti ir leidimus nešiotis ginklus, licencijas verstis veikla, susijusia su ginklų apyvarta, išduoti elektronine forma;
- valstybės institucijoms nebevykdyti privatiems asmenims priklausančių ginklų tinkamumo naudoti ir vertės nustatymo funkcijų;
- nustatyti galimybę specialaus statuso subjektams, valstybės institucijoms ir įstaigoms priklausančius (jų turimus) nereikalingus tinkamus naudoti ginklus, ginklų priedėlius, šaudmenis, jų dalis perduoti valdyti ir naudoti kitiems specialaus statuso subjektams, valstybės institucijoms ar įstaigoms ar realizuoti;
- sudaryti galimybę privatiems ginklų prekiautojams prekiauti Lietuvoje A kategorijos ginklais, kurie leidžiami civilinėje apyvartoje, kontroliuojant šią veiklą GŠKĮ nustatyta tvarka, t. y. ūkio subjektai galėtų vykdyti A kategorijos ginklų, išvardytų GŠKĮ 3 straipsnio 2, 6–10 punktuose, duslintuvų, šaudmenų, jų dalių, taip pat GŠKĮ 3 straipsnio 7 punkte nurodytų ginklų dėtuvių, į kurias telpa daugiau kaip 20 šovinių, ir GŠKĮ 3 straipsnio 8 punkte nurodytų ginklų dėtuvių, į kurias telpa daugiau kaip 10 šovinių, prekybą, eksportą, importą, vežimą, gabenimą tranzitu;
- atsisakyti leidimų vežti D kategorijos ginklus išdavimo, tačiau nustatoma pareiga prekiautojams parduodant ginklą deklaruoti faktinę D kategorijos ginklo kategoriją;
- licencijas, susijusias su civilinių pirotechnikos priemonių ir sprogmenų apyvarta, išduoti nenustatant termino (neterminuotai);
- suvienodinti įstatymuose vartojamas kontrolę vykdančių institucijų sąvokas ir nustatyti, kad ginklų, ginklų priedėlių, šaudmenų, jų dalių, civilinių pirotechnikos priemonių, sprogmenų apyvartos kontrolę vykdo policijos generalinio komisaro įgaliota policijos įstaiga.

Derinimas. Projektai nustatyta tvarka derinti su Teisingumo ministerija, Krašto apsaugos ministerija, Ekonomikos ir inovacijų ministerija, Valstybės saugumo departamentu bei Lietuvos šaulių sąjunga.

Projektai svarstyti Tarpinstituciniame pasitarime 2022 m. rugpjūčio 16 d.

Pateikti patikslinti projektai, atsižvelgiant į Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės ir Viešojo valdymo grupės pateiktas pastabas ir pasiūlymus.

Siekiant nuostatų suderinamumo su galiojančiu Strateginių prekių kontrolės įstatymu (toliau – SPKĮ), papildomai parengtas SPKĮ pakeitimo projektas, kuriuo nustatoma, kad SPKĮ nuostatos netaikomos A, B, C, D kategorijų ginklų, ginklų priedėlių, šaudmenų, jų dalių, kurių apyvarta kontroliuojama GŠKĮ nustatyta tvarka, eksportui, importui, tranzitui ir tarpininkavimui. Projektas su Teisingumo ministerija ir Ekonomikos ir inovacijų ministerija derintas darbo tvarka.

Ivertintos Lietuvos gynybos ir saugumo pramonės asociacijos pastabos ir pasiūlymai, susiję su A kategorijos ginklų, jų priedėlių, dalių ir šaudmenų prekyba. Šiai asociacijai projektų rengėjai atsakė raštu, taip pat informacija apie šios asociacijos pasiūlymus ir jų vertinimą pateikta projektu aiškinamajame rašte.

2022 m. spalio 3 d. vyko suinteresuotų institucijų atstovų pasitarimai (politiniu ir ekspertiniu lygmenimis), kuriame aptartos ir derintos darbo tvarka Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo projekto nuostatos, siekiant jas suderinti su Ekonomikos ir inovacijų ministerijos parengto Strateginių prekių kontrolės įstatymo Nr. I-1022 pakeitimo įstatymo projekto Nr. 22-952(3) nuostatomis (atskirti taikymo sritis ir institucijų kompetencijas).

Atitiktis Vyriausybės programai. Projektai tiesiogiai Vyriausybės programos nuostatų neįgyvendina, tačiau Vyriausybės siūlymu įtraukti į Seimo rudens sesijos darbų programą (spalio – lapkričio mėn.).

Projektų įgyvendinimo kaštai. Papildomų valstybės biudžeto lėšų nereikės.

Dalykinio vertinimo išvada.

- Siūlome Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo projektą tikslinti pagal 2022 m. spalio 3 d. vykusią pasitarimų rezultatą, atskiriant Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo ir Strateginių prekių kontrolės įstatymo taikymo sritis ir institucijoms priskiriamą kompetenciją.
- Projektus siūlome svarstyti tarpinstituciniame pasitarime.

Viešojo valdymo grupės patarėja

Asta Klapatauskienė

tel. 8 706 63863, el. p. asta.klapatauskiene@lr.lt